GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru flacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 65. Marti, 9|21 Iuniu 1881.

Preotimea nóstra si alegerile.

Brasiovu, 21 Iuniu st. n.

Privirile tuturoru Romaniloru binesemtitori din aceste tieri suntu atîntite in momentele de façia asupra preotimei romane. Fiacare isi dice, cà acolo, unde alegêtorii romani se voru portá façia de alegerile dietale cu demnitate, cu consciintia de sine si de datoriele loru nationali, onórea cea mare va fi a preotimei; ear' acolo, unde voru retaci pe càrari intunecóse si periculóse interesseloru si esistentiei loru proprie, vin'a si si rusinea va fi asemenea in cea mai mare parte a preotimei. Caus'a este invederata. Preotimea este la noi factorulu, care prin contactulu strinsu, ce 'lu are cu poporulu, esercéza si astadi cea mai mare influintia asupra lui. „Spune 'mi, cum este preotulu si 'ti voiu spune, cum este satutu." Si 'n adeveru, cà in casurile cele mai multe, prosperarea morale si materiala a comuneloru depinde mare parte dela zelulu si intieleptiunea preotimei, care stà in fruntea loru.

Contrariloru nostri nu le-a remasu ascunsa marea importantia ce-o are, cu deosebire pentru poporulu romanu, atitudinea preotimei. Nu s'a pututu, cá acea sistema nenorocita, care face zadarnice sfortiari de a nimici natiunalitatea romana, se nu 'si vîre aculu seu veninosu si intre preotimea nóstra. Nu este mediloculu de terrorisare si de seductiune, ce nu s'ar' intrebuintiá, pentru cá preotii romani se fia instrainati de poporu si de interessele lui nationali. Din nenorocire incercarile sinistre de feliulu acest'a nu remanu intotu-deauna fara resultatu. Si preotii sunt ómeni si cá ómeni espusi passiuniloru si interesseloru lumesci. De aceea nu e mirare, déca se gàsescu intre ei si caractere mai slabe, cari nu potu resiste seductiunei. Este inse datori'a celoru buni, celoru firmi in caracteru, celoru petrunsi de importanti'a santei loru missiuni cá se combata reulu, unde 'lu vedu si se feréscа, cá statulu preotiescu se nu sufere scàdere prin apostoli falsi si profeti mincinosi, cari nu vestescu evangeliulu dreptatii, ci impingu pe poporu in braçiele fortiei brute.

Si acést'a se si intempla pretutindeni, unde preotimea nóstra este condusa de spiritulu adeveratu alu iubirei de poporu si alu abnegarei pentru binele si fericirea lui, pretutindeni, unde archierii, cari stau in fruntea dieceseloru, premergu cu ecsemplu bunu si nu lasa, cá ei insisi se deviua o jocaria in man'a fortiei, care, dupa natur'a ei, nu numai, cà nu lecuiesce, ci spinteca si agravéza inca si mai multu ranele poporului insetatu de dreptate.

Cu adénca màhnire vedemu, cà unulu din archiereii romani s'a departatu in timpulu din urma atàtu de multu de sublim'a tienta, ce-i este pusa de provedintia in mediloculu poporului nostru, in càtu abia iiu mai potemu recunósce. Cetitorii nostri voru fi gàcitu, cà vorbimu despre Episcopulu dela Gherl'a si despre atitudinea lui façia de viitórele alegeri. Nu póte fi Romanu, care se nu condamne din totu sufletulu pornirea fatala a acestui Episcopu, care in opositiune diametrala cu vointi'a si dorinti'a poporului romanu, manifestata in façi'a lumei, impune preotiloru din dieces'a s'a, cá, parasindu caus'a poporului, se intre in taber'a guvernului unguresu.

Nu s'a gànditu Prea Santi'a S'a, ce mare respundere a luatu asupra-'si prin acést'a inaintea lui Dumnedieu si a natiunei romane? Ni se scrie, cà ordinile sale au causatu la preotime mare recéla façia de caus'a natiunala, produsa prin temere; nu se gandesce Episcopulu Szabo la relele urmari, ce le póte avé acést'a pentru poporu?

Altfeliu, cu totulu altfeliu au intielesu archipastorii nostri de odinióra sacr'a loru missiune in sinulu poporului romanu. Nu este pentru prim'a óra, cà ómenii dela guvernu pretindu dela Episcopii romani, cá sè se faca slugile interesseloru loru, complicii planuriloru loru in defavorulu poporului. Acést'a o pretindea dela archiereii nostri s. e. si la 1861 ocàrmuitorii tierei. Si ce respunsu credeti cà au primitu?

Metropolitulu Siulutiu scrise càtra cancelariu si càtra guvernatoru: „Intr'aceea eu sunt datoriu a „dechiarà cu sinceritate de cetatianu alu aceleia-si „patrie, cà eu am si càtra natiunea mea datorintie „imperative fundate pe legi dumnedieesci si ome„nesci, prin urmare eu niciodata nu voiu poté si „nu 'mi este permisu a intrebuintiá inriurinti'a mea „archieréscа morala in contra cosciintiei si convictiunei „mele, spre violarea intereseloru natiunei mele „séu spre micsiorarea drepturiloru si apesarea „natiunei celoru drepte si constitutiunali."

Celalaltu archiereu de atunci, Siagun'a, aperandu preotimea romana in contra atacuriloru comitelui natiunei sasesci dice, cà constitutiunea chiama pe toti fii patriei, prin urmare si pe preotime la lupta constitutiunala, cà nimenea n'are dreptu a pretinde dela preotii romani cá se 'si neglige acésta datoria si cà densulu „va combate si nimici „ori-ce ivinuiri nedrepte ce s'ar' redicá asupra preo„timei sale si a natiunei romane."

Eata unu sublimu esemplu, eata icón'a la care trebuie se privésca cu pietate preotii nostri. Cautandu la ea si asemenandu-o cu a s'a, ilustrulu Episcopu alu Gherlei va trebui sè se inspaimante de fapt'a ce a comis'o.

Unde amu stá noi astadi déca toti archiereii si preotii nostri si-ar' implini cu scumpetate sacrele loru datorii càtra natiunea romana! Cine s'ar' mai teme atunci de uneltirile inimice? Cine ar' mai cutezá se vatame si se insulte bravulu nostru poporu?

Dér' viu e Domnulu si credinti'a nóstra in viitoriu e tare cá stanc'a de granitu. Preotimea nóstra nu s'a departatu de poporu, ea, a careia anima nobila a batutu intotdéuna atàtu de fierbinte pentru elu, ilu va ocroti si de aci incolo. Preoti romani! Umbrele mariloru vostri antecessori privescu astadi la voi. Faceti ceea ce ve dictéza datori'a nationala in aceste grave momente, dati man'a toti cu luptatorii pentru drepturile natiunei nóstre si fiti convinsi cà atunci victori'a causei nóstre natiunale va fi sigura!

D-lu Dr. Alesandru Mocsonyi a adresatu càtra alegêtorii romani din Lugosiu, cá respunsu la candidarea s'a urmatórea scrisóre, fórte importanta din mai multe puncte de vedere:

Càtra st. membri ai partidei romane-nationale din cerculu electoralu Lugosiu.

Stimatiloru alegêtori! In conferenti'a electorala a D-Vóstre din 30 a l. tr. a-ti insarcinatu comitetulu de nóue, cà se-mi imbie candidatur'a pentru cerculu Vostru electoralu. Primiti multiamit'a mea adencu semtita pentru onorific'a-Ve incredere, cu carea a-ti binevoitu a me distinge de repetite-ori deja inainte cu ani, si astadata érasi. Regretu inse fórte, cà sum silitu a Ve dechiara astadata, cumca, intre impregiurarile de façia n'asiu fi in stare de a primi unu mandatu pentru dieta. Motivele acestei refusari le veti poté apretiui mai bine, déca Ve voiu desfasiurá fara nici o reserva in lineamente generale si intr'o forma càtu se póte de concisa, parerile mele asupra presentei situatiuni politice a tierei.

Abia au decursu 14 ani de la reintroducerea erei constitutionale. Restimpu scurtu in vieti'a popóreloru! Pré scurtu chiaru si pentru a sterge din memori'a nóstra acele sperantie, parte indreptatite, parte pré sanguinice, cari in generalu s'au legatu de sistemulu nou. Si cum s'au realisatu aceste sperantie? Ce e resultatulu acestui sistemu — deja dupa unu timpu atàtu de scurtu? Lasu faptele sè vorbésca.

O datoria de statu apasatoria, estrema incordare a puteriloru tributarie, finantie derangiate fara aspecte fundate pentru regularea acelor'a, stagnare economica, o armata de amploiati, lips'a de legi pe terenulu justitiei, lips'a de dreptu pe terenulu administratiunei, care si altcum e decadiuta in tóta privinti'a. Desi darile amenintia deja trunchiulu capitalului, desi budgetulu statului s'a indoitu, totusi partea aceea, despre carea putemu dispune in favórea recerintieloru nóstre economice si culturale mai urginti, este o particica minimala, de totu disparatória. In privinti'a politico-comerciala stàmu sub grea apasare a sistemului colonialu. Isolati de piati'a lumei prin puternicele bratie ale aliatului nostru, productiunea si consumtiunea nóstra se monopoliséza de opotriva.

Chiaru unu statu avutu, industrialminte bine desvoltatu, ar' trebui sè succumba cu timpulu unui sistemu fiscalu si politico-comercialu atatu de esploatatoriu. Cine ar' puté crede, cà serac'a nóstra tiéra agricola, fara industria, spiritualminte si materialminte puçinu desvoltata, ar' puté inca lungu timpu resiste pressiunei acestui gresitu sistemu politicu? Intr'adeveru s'ar' recere unu optimismu esageratu, pentru a nu pricepe nici astadi, cà sistemulu acest'a, si fara unu impulsu esternu, mai curendu séu mai tardiu, prin insasi caducitàtea s'a propria, trebue sè se derime. Nimené in tiéra, carele e in stare a dejudeca complet'a seriositate a situatiunei, n'ar' puté fi supusu unui atare optimismu. Si cele mai moderate si indreptatite sperantie, nutrite la reintroducerea constitutionalismului, cedu ingrigiriloru serióse deja pentru prossimulu viitortu. Si acel'a, carele nu e inca in stare a pricepe chiaru, simte instinctivu intern'a caducitate a acestui sistemu. Adestàmu cu presentire eveniminte, ce trebue se vina, cari arunca inainte umbr'a loru mare si intristéza spiritele patriotice.

Cum a fostu cu putintia, cà o tiéra, desi inca nedesvoltata, dér' bogatu dotata cu darurile naturei, in puçini ani sè ajunga in acestu stadiu de decadintia? Suna aprópe cá o poveste infioratoria, déca ne representamu intr'o miniatura aceea, ce n o i i n s i n e amu petrecutu, a carui urmari grele n o i i n s i n e le semtimu profundu, despre nesupportabilitatea carora n o i i n s i n e ne plangemu la tóta ocasiunea. Déca intentiunea rea ar' lucrá sistematicu la destructiune, — ea ar' remané rusinata façia de opulu aceloru barbati eminenti de caracteru onorabilu, cari, cu intentiunea cea mai curata, insufletiti de straduirile cele mai nobile, devotandu-si tóte puterile loru barbatesci, au intreprinsu opulu celu mare alu regeneratiunei.

De siguru nimené nu va negá, cà, si pe lénga vointi'a cea mai buna, s'au facutu unele gresieli mari si periculóse, ale caroru daunóse efecte neprevediendu-se se simtu acuma cu atata mai viu: totusi amu dá o importantia pré mare gresieleloru acestora, déca amu voi sè gasimu numai in ele unic'a causa a seriositatei situatiunei nóstre ingrigitórie. Gresieli singuratice potu si ele causá daune insêmnate, dér' nu potu sè produca processulu de destructiune, pe alu carui planu declinatu ne aflamu noi. Radecinile reului zacu mai afundu. Ele se potu gasi numai in insasi ide'a fundamentala a intregului sistemu politicu, ce adi domnesce in Ungari'a. Er' idea acést'a fundamentala culminéza intr'aceea: D e a f a c e d i n u n u s t a t u m i c u s i p o l y g l o t t u u n u s t a t u m a r e s i n a t i o n a l u.

Contradicerea indoita si denaturarea evidinte a unui atare scopu de statu se potu prinde cu manile. Totusi acést'a idea fundamentala forméza viulu focularìu alu intregei nóstre politice de statu. Acést'a este tient'a cea mare de statu, la realisarea careia ne straduimu cu incordarea tuturoru puteriloru nóstre, cu o consecintia de feru si fara a o perde din ochi nici pentru unu momentu.

Condusi de acést'a idea fundamentala amu alesu dintre popórele monarchiei elementulu germanu si amu intratu in o aliantia cu elu, càci — : „Pentru totu dramulu de concesiune de dreptu publicu capetamu cu fontulu natiunalitatile", cum s'a esprimatu o data cu ani inainte càtra mine celu mai amabilu, si fara indoiéla si celu mai spiritualu barbatu de statu alu Ungariei. Inse afara de „dramulu de dreptu publicu" amu trebuitu a renunciá si la independinti'a nóstra economica; amu fostu siliti a acceptá sistemulu colonialu si prin aceea noi insine amu trebuitu sè sublegamu nervulu vitalu alu desvoltarei nóstre economice. De aci inainte o desvoltare economica sanetósa fù principialminte eschisa. Punctulu de gravitatiune alu statului nostru s'a transpusu afara din elu. Fara o in-

fluintia eficace in politic'a esterna a monarchiei, amu gasitu o placere, a jucá acasa in retragere lina róla de potere mare.

Esclusivitatea acést'a nationala a schimbatu starea relativu indestulatória a justitiei nóstre in completa anarchia, numai si numai, cà-ci legile austriace n'au provenitu din geniulu nationalu. Cine nu sufere in tiéra de efectele nefericite, ce o astufeliu de mesura a trebuitu sè esercieze asupra relatiuniloru nóstre de comerciu si de creditu, asupra intregei nóstre bunastari? Firesce, pentru cà, asié dicêndu cu o trasura de péna érasi i s'a detrasu statului nostru o alta conditiune de viétia!

O aristocratia mare si tare, nationala si versata in politica, unu cleru avutu si puternicu, si spre laud'a lui sè fia disu, totudeuna devotatu causei nationali, o clasa de midilocu destulu de insemnata si o intelligintia relativu respectabila si insufletita de idea nationala, sunt totu atatia factori eficaci, cari assecura nationalitatei maghiare, façia de cele alalte nationalitati, mai slabe in urm'a unei sugrumari de secoli, o óresicare suprematia nationala. Inse pe lênga tóte acestea nationalitatea maghiara este in tóte privintiele pré slaba de a puté imprimá unui statu polyglotu deja singuru numai prin preponderanti'a ei naturala caracterulu unui statu naturalu. Déca odata ide'a acésta fundamentala are sè fia realisata si inca intru o modalitate cà, màcaru formele esterióre a le constitutionalismului se remana observate, — dupace nationalitatea maghiara forméza totusi minoritatea poporatiunei, ér domnirea esclusiva a minoritatei este absolutu incompatibila cu essinti'a adeveratului constitutionalismu: n'a remasu decàtu o cale, care firesce nici ea n'a potutu sè duca la sfêrsitu, dér' a fostu unic'a, pe carea s'a potutu ce puçinu incercá de a face possibilu impossibilulu. Fiacare libertate, fiacare dreptu constitutionalu devine in manile nationalitatiloru unu midilocu eficace pentru propri'a loru validitare politica; voindu a impedecá acést'a si adeca nu numai negativu ci si positivu: atunci a trebuitu sè se subordineze artificiosu unicei priviri politice mai inalte, scopului acestui supremu alu statului, tóte privirile adeveratului constitutionalismu, tóte privirile unei bune administratiuni. Legislativa, puterea, esecutiva si administratiunea s'au pusu in servitiulu acestei domniri esclusive a minoritatii, acestei ideidestatu nationalu. Fiacare actu legislativu, fiacare actualu guvernului, fiacare organu alu marelui aparatu administrativu se dejudeca din acestu supremu punctu de vedere. Fiacare functionariu de statu se pune la postulu seu din acestu punctu de vedere si marele opu alu nullificarei politice a nationalitatiloru se intreprinde in stilu mare. Cum stau pe lênga acést'a interessele mari ale administratiunei, despre acést'a esisto numai o unica vóce in tiéra. Càtu de devastatoriu si de descompunetoriu róde hydr'a corruptiunei cu miile ei de capete la organismulu de statu, despre acést'a esiste numai o gróza generale.

Si totusi tóte aceste nu sunt decàtu urmarile naturale ale unei politice nenaturale!

Opulu nullificàrei este perfectu si cu profunda parere de reu trébue se constatamu, cà astadata nationalitatiloru, parte deja prin lege, parte prin aplicarea ei, li s'a facutu impossibila participarea la viétia constitutionala, si lupta parlamentaria onorabila.

Dér', déca pe lênga tóte aceste totusi si astadi inca s'ar' aflá ici-colé vr'unu cercu nationalu, carele si de presentu ar' puté increde mandatulu unui deputatu nationalu, nu ni se obtrude intrebarea: Cu ce prospecte si spre ce scopu ar' fi sè tramita aceste cercuri singuratice representantii loru la dieta? Ar' insemná, cà inca n'amu pricepe pe deplinu situatiunea, déca amu cugetá, cà prin aceea amu fi facutu ceva, càtu de puçinu.

Prépretiuirea puteriloru proprie, aspiratiuni egemonistice, visurile de putere mare, sunt in totu casulu incàtuva trasuri nationale caracteristice, dér' ele totusi nu sunt pe deplinu sufficiente pentru a splicá psicologice acést'a politica de vabanque, care rischéza tóte pentru a castigá tóte. Momentulu psichicu zace mai afundu. In presér'a eveneminteloru mari, a caror'a apropiare fiacare o presimte, a caror'a importantia nimené nu o póte mesurá, cercurile decidetórie de astadi privescu in realisarea acestei politice unu interesu vitalu alu esistintiei nationale. De siguru acést'a e o mare, si sè adaugemu, o fatala gresiéla, inse asta nu schimba nimicu in lucru. Tiene odata cineva la o atare convictiune, déca se identifica odata unu interessu nationalu-vitalu — desi numai inchipuitu — cu intemeiarea statului nationalu: atunci ar' fi mai multu decàtu o naivitate copilarésca a crede, cà s'ar' puté renunciá la acést'a politica, adeca la unu interessu vitalu, nu sciu pentru ce, dóra de dragulu unoru vorbiri frumóse ale unoru membri dietali! Rationalminte asié ceva dela nimené nu s'ar' puté pretinde. A fi convinsu, cà esistinti'a nationala numai in statulu nationalu isi gasesce o garantia adeverata, si totu odata a face concessiuni pretensiuniloru naturali ale statului polyglotu n'ar' fi o sacrificare eroica de sine, ci o abdicere irrationala. Dér' déca e asié, atunci fiacare trebue sè recunóscа cà, astadata si unic'a nóstra arma constitutionala: logic'a argumintеloru este neputinciósa. Fiacare manifestatiune nationala din parte-ne in parlamentu n'ar' fi decàtu o lovitura in balta. Póte sè ne dóra, dér' trebue sè recunoscemu cà, pentru astadata conditiunile unei serióse transactiuni politice lipsescu absolutu.

Intre astufeliu de impregiurari, st. alegatori, veti sci apretiui motivele mele, si veti corespunde rogarei mele: de a me dispensa pentru astadata de la primirea eventuala a unui mandatu la dieta. Veti consemti cu mine intru aceea cà, eu de presentu si pe lênga vointi'a mea cea mai buna nu asiu fi in stare a implini loculu meu in dieta.

Totusi numai in parte asiu fi datu espressiune opiniunei mele asupra situatiunei, déca o asiu intrerupe aci pentru a me congediá de D-Vóstre. De aceea numai pentru càteva mominte inca solicitezu atentiunea amicabila a D-Vóstre.

Logic'a argumintеloru astadata este neputinciósa. Inse ce logic'a argumintеloru nu póte efeptui, aceea de regula cu atàtu mai irresistibilu se forséza prin logic'a fapteloru.

Acést'a logica a fapteloru este aceea, carea transforma politic'a, de statu nationalu in manile propriiloru ei creatori cu o putere irresistibila intru o politica de destructiune.

N'au lipsitu la timpulu seu voci admonitórie in acésta directiune. Mai bine de unu dieceniu a decursu de atuncia. Temerile nóstre de atuncia incóce s'au condensatu in fapte ponderóse. Politic'a acést'a a „marelui statu nationalu" in consecinti'a s'a naturala a trebuitu sè sublege intreitu: finantialminte, economice si politice, nervulu vitalu alu statului nostru. In contra unei atari politice numai unu midilocu infallibilu esiste: realisarea consecinte a politicei acesteia insasi. Totu pasulu cu care inaintamu pe calea acést'a cu intentiunea de a ne apropiá de ide'a statului nationalu, ne conduce in fapta cu unu pasu mai aprópe la inevitabil'a derimare interna a acestui sistemu politicu insusi.

Acei cari tari la timpulu seu au fostu insensibili pentru logic'a argumintеloru, astadi nu se mai potu aperá in contra pressiunei fapteloru. Legatur'a logica inse intre politic'a acésta gresita si urmarile ei naturale nici astadi nu o pricepu.

Voescu a emancipá tiér'a in privinti'a economica; voescu a introduce unu constitutionalismu adeveratu, o administratiune sanetósa; voescu a stirpi corruptiunea, cu unu cuventu: Voescu sè procure conditiunile unei desvoltari sanetóse de statu. Dér nici astadi nu voescu a renunciá la ide'a de statu nationalu. Si astadi isi inchipuescu, cà amendóue deodata ar' fi possibile.

Putemu voi a transformá artificiosu unu statu polyglotu intru unu statu nationalu: dér' trebue se renunciamu a priori la desvoltarea sanetósa a statului. Séu, putemu voi o desvoltare sanetósa a statului: atuncia inse trebue sè renunciamu la statulu nationalu. Alegerea este libera: dér' nu putemu voi deodata amendóue!

Sè se incerce emanciparea economica a tierei. Ea s'ar' puté ajunge, dér' cu realisarea ei noi amu scóte totudeodata din tietienii si punctulu archimedicu de rădiemu alu acestei insasi politice de statu nationalu. Nationalitatea maghiara, si pe lênga supremati'a ei naturala, n'ar' fi in stare a-si assecurá, fara puterniculu alliatu, esclusivitatea s'a artificiósa. Ér allianti'a acésta, de o insemnatate eminentu politico-nationala pentru Ungari'a, are pentru alliatulu nostru o valóre mai cá esclusivu politico-comerciala. Sè i se iea acést'a, si tóta allianti'a e dissolvata. Asia déra, amu puté emancipá tier'a in privinti'a economica: dér' n'amu puté-o face decàtu cu pretiulu statului nationalu

Sè se incerce introducerea adeveratului constitutionalismu a unei administratiuni sanetóse si a nu se mai servi de coruptiune; de siguru o astfeliu de pasire n'ar' lipsi a aduce in celu mai scurtu tempu fructele cele mai bune, dér' o astu-feliu de pasire totu-odata ar' validitá pasu de pasu pe cont'a ideei de statu nationalu ide'a statului polyglotu. Asia dér' amu puté avé adeveratulu constitutionalismu, o buna administratiune si moral'a publica dér' nu le amu puté avé decatu cu pretiulu statului nationalu.

Tare si cu dreptu ne plangemu de defectulu unei activitati sistematice in tóte ramurile puterei guvernamentale. Dér' cu nedreptu i se imputa guvernului de presentu cà face numai o politica din casu in casu. Càci este o mare gresiala a crede, ca pe basea acésta ar' fi possibile o politica sistematica. Fiecare sminta se resbuna totu-deuna in linea prima prin aceea, cà, ne aduce intru o positiune de necessitate; este deci de miratu, déca noi, luandu o gresita idea fundamentala, cá punctu de manecare pentru o intréga directiune politica, amu ajunsu pe o cale, carea intru adeveru nu este alta decàtu o seria continua a positiuniloru de necessitate. Unde tóte interessele vitale ale statului suntu artificiosu subordinate unui scopu supremu, nenaturalu alu statului, acolo eo ipso principalminte este eschisa o îngrijire rational-sistematica a acestoru interese vitale. Acestu defectu de sistemu in politic'a guvernamentala este numai o conseintia logica a efeptuirei sistematice, a gresitei idei fundamentale, a acestei politice insasi. Si érasi, amu puté inaugurá o cultura rational-sistematica a acestoru interese vitale de statu: dér' érasi n'amu puté avé acést'a decàtu cu pretiulu statului nationalu.

Si prin acést'a se manifestéza puterea irresistibila a logicei fapteloru! Putemu pecatui in contra legiloru desvoltarei naturale: dér' nu o potemu face nepedepsiti!

Déca nu intrevine unu incidinte ne asteptatu. o returnare nu e probabila, si asia politic'a acést'a gresita in punctulu ei de manecare, va indeplini irresistibilu cursulu ei. Daun'a va fi necalculabila ce ea va fi produsu in tóte directiunile. Totusi trebue se Ve marturisescu sinceru, cà tóte acestea nu-mi potu turburá liniscea sufletului. Ori catu de daunósa se fia politic'a acést'a pentru noi Romanii, ori si càtu se impedece ea desvoltarea nóstra nationala, insasi esistinti'a nóstra nationala ea nu o póte atinge, cu atàtu mai puçinu a o amenintiá seriosu. Sistemele politice peru, dér' popórele remanu. Nici astadata nu va fi altumintrelea. Si eu am firm'a convictiune, cà solidaritatea intereseloru vitale ale poporului maghiaru si romanu, astadi inca innorata, mai curendu séu mai tardiu trebuie sè fia recunoscuta in deplin'a ei splendóre si atunci va fi sositu si timpulu transactiunei serióse.

Sosésca acestu momentu càtu mai curendu!

Éra pe Voi, st. alegatori, Ve rogu se-mi pastrati si pêna atunci pretiuit'a-Ve increderea, precum si simpatiele Vostre, caroru asemeni Ve pastrezu si eu.

Vlaicovetiu, 3 Iuniu 1881.

Alesandru Mocsonyi.

Cronic'a eveneminteloru politice.

Cea mai importanta scire, ce ne sosesce din Bucuresci, este cà toti ministrii isi au depusu demissiunea in manile presiedintelui consiliului. Se crede cà si d. Dumitru Bratianu va demissiona si se vorbesce despre unu ministeriu cu d. Ionu Ghica si Rosetti in frunte. Caus'a acestei crise ministeriale au fost neintielegerile, ce s'au escatu intre membrii partidei liberali, cari s'au documentatu si cu ocasiunea discussiunei asupra cestiunei Dunarene.

Diarulu „L'Indépendance Roumaine" afla, cà comissiunea dunaréna e aprópe se 'si termine lucrarile. Se dîce cà comissiunea se va desparti fara a se fi pututu intielege asupra propuneriloru delegatului austriacu. Romani'a a fost sprijinita in resistenti'a s'a de càtra delegatii mai multoru puteri, mai alesu de càtra celu anglesu.

Eata cum resuma „Romanulu" concessiunile in caus'a Dunarei, pentru cari a fost acusatu guvernulu trecutu:

„Putemu dér' recapitula, precum urméza, concessiunile facute conditionalu de guvernulu romanescu dupa cererile staruitóre ale mai tuturoru cabineteloru:

I. Infiintiarea unei comissiuni mixte, pentru supraveghiarea navigatiunii si a regulamenteloru de politia fluviala intre Galati si Portile de Feru. Acésta comissiune ar' fi unu simplu organu, o delegatiune a Comissiunii Dunarene, prin care acést'a isi esercita atributiunile date ei prin art 55 alu tratatului dela Berlin. In aceste conditiuni comissiunea mixta nu este intru nimicu contraria, ci din contra este unu midilocu practicu de esecutarea dispositiuniloru sus-disului articulu.

II. Admiterea Austro-Ungariei in comissiunea mixta. Acést'a admitere este ceruta de insesi interessele nóstre. Altfelu Romani'a ar' avé in contra'i, totudeauna unite pe cele dóue state de pe tiermulu dreptu, pe Serbi'a si pe Bulgari'a. Prin intrarea Austro-Ungariei in comissiunea mixta, lupt'a inlocu de a fi intre tiermulu dreptu si tiermulu stangu, este intre Dunarea de susu si Dunarea de josu; in acést'a lupta, déca Serbi'a ar' fi cele mai adesea cu Austro-Ungar'a, Bulgari'a inse prin positiunea ei, ar' fi totu-deauna cu Romani'a, ceea ce asigura, in celu mai reu casu, paritatea, adeca apelulu la Comissiunea Dunareana. De altmintrele crearea unei subcomissiuni speciale, pentru supraveghiarea navigatiunii si a politiei fluviale intre Galati si Portile-de-Feru, sub-comissiune in care se intre ori-cine ar' fi desemnatu de Comissiunea Dunareana, n'ar' puté fi contrario tratatului de la

Berlin, pentru singurulu cuventu, cà unulu din cei delegati n'ar' fi tiermureanu la Dunarea de josu. Nici intrarea Austro-Ungariei in comissiunea mixta nu este dér' contrarie tratatului de la Berlin.

III. Presedinti'a comissiunii mixte ar' apartiené delegatului Austro-Ungariei. Intru càtu nici o prerogativa speciala si mai cu séma votulu decisivu nu este legatu de acést'a presiedintia, concessiunea, ce s'ar' face dorintieloru Austro-Ungariei, n'ar' fi de càtu o simpla cestiune de condescendintia, unu semnu de consideratiune, datu celui mai in vêrsta dintre cei adunati in comissiune. Acést'a concessiune este órecum consecinti'a inse-si infiintiarii comisiunii mixte cu participarea Austro-Ungariei, neputendu-se impune acestui imperiu presiedinti'a principatului inca vasalu alu Bulgariei. Deci, comissiunea mixta, dupa cum resulta din not'a circulara romanésca dela 1 Marte, nefiindu de locu contraria tratatului dela Berlin, nici consecintiele jmediate ale infiintiarei acestei comissiuni nu potu se fia contrarie acelui tratatu.

Miscarile electorali.

Totu mai multu ne apropiamu de terminulu, candu se voru incepe alegerile dietale. Romanii din comitatulu Satmariului se afla in deplina actiune. Constituirea Satmareniloru in partida nationala romana si organisarea, ce si-au dat'o in adunarea electorala generale din Aprile a. c., incepe a aduce fructele sale bune. Eri primiramu urmatórea telegrama:

Bai'a mare 20 Iuniu. Conferenti'a alegêtoriloru romani din cercaulu Carasieului, comitatulu Satmariu, in adunarea tienuta in 19 Iuniu in Pomi a candidatu de deputatu pe d-lu Alesandru Catoca, subjude administrativu din cerculu Baiei-mare. Insufletirea e generala. Sperantia mare pentru reesire.

Traianu Farcasiu.

Nu ni se spune in telegram'a acést'a, déca candidatulu Catoca este aderentu alu partidei nationale romane si déca este decisu a luptá cá deputatu pentru realisarea programei adoptate de càtra conferenti'a dela Sibiiu, dér' din impregiurarea, cà d. T. Farcasiu, care a binevoitu a ne transmite scirea de susu, este membru alu comitetului centralu permanentu alu partidei nationale din Satmare si de acolo, cà, dupa cum ne spune, candidarea d-lui Catoca a produsu o insufletire generala, trebue se deducemu, cà acestu candidatu este unu aderentu alu concluseloru nationali ale conferentiei nóstre si in acést'a sperantia 'i dorimu celu mai stralucitu succesu la alegeri.

Triste de totu sunt scirile, ce le primiramu din cerculu electoralu alu Siomcutei mari, care se tiene acuma totu de comitatulu Satmariului si este unu cercu puru romanescu. Nu póte esiste adi ceva mai dejositoriu pentru Romanu, decàtu a se face sluga interesseloru straine. Ce au càstigatu alegetorii din Siomcut'a, pentru cà au alesu in totu-déuna unguri si s'au caciulitu inaintea tuturoru creatureloru guvernului? Póte dreptu multiumire li s'au cassatu tribunalulu, s'au pensiunatu multime de oficiali romani, au fost constrinsi tieranii se faca drumu pentru ungurii din Careii-mari s. a.? In numerulu viitoriu vomu publicá o corespondintia, care ne arata, unde este bub'a. Ar' fi bine, candu aderentii partidei nationali ar' fi mai energici si mai activi in combaterea interesseloru particulari ale aceloru scurtu vedetori, cari ducu pe alegêtorii sè se inchine comitelui unguru Teleky!

Diarului „Kelet" i se scrie din Bai'a de Crisiu, cà acolo victori'a candidatului ungurn Fekete faç'a de candidatulu romanu Borlea ar' fi asigurata, pentru cà, vedi Dómne, Fekete e Unguru si cá Unguru trebue se fia folositoriu tierii, pre candu omulu de incredere alu Romaniloru este privitu eo ipso de reu patriotu. De unde atàta incredere la Unguri in reusit'a lui Fekete, intr'unu cercu curatu romanescu cá alu Baiei de Crisiu! Fruntasii romani de acolo se veghieze! Suntemu siguri, cà déca ei isi voru implini datori'a, trebuie sè ésa la alegeri cu imensa maioritate candidatulu partidei nationale romane Borlea.

Romanii din Banatu asemenea nu stau cu manile in sinu. Aflamu, cà in Ciacov'a fû desemnatu de candidatu d. advocatu Stefanu Ivanoviciu din Budapest'a, romanu opositiunalu, ear' conferenti'a din Beregseu a aclamatu de candidatu, pe bas'a programei partidei nationale, pe d. Pavelu Rotariu, redactoru alu „Luminatoriului".

In cerculu Caransebesiu a fost candidatu cu mare entusiasmu d. generalu Doda, care a si primitu candidarea pe bas'a programei dela Sibiiu.

Conferenti'a Romaniloru dela Lugosiu candidandu pe d. Dr. Alesandru Mocsonyi si acest'a refusandu, a decisu se nu mai candideze pe nimenea in situatiunea precaria actuala. Despre resultatulu conferentiei din Aradu ne da amenunte interesante corespondenti'a de mai josu.

Protopopulu din Iclodulu mare, in credintia, cà unii adversari ai d-sale ar' fi voitu alu compromite inaintea Episcopului dela Gherl'a, prin publicarea copiei faimósei circulare dela 30 Aprile, ne róga se damu locu urmatórei scrisori:

„Iclodulu mare, 16 Iuniu 1881.

Prea stimata Redactiune! Dandu preste Nr. 61 alu „Gazetei Transilvaniei" din 9 Iuniu a. c., si aflandu publicarea unei copie, ce se dice „Cerculariu episcopescu Gherlanu de dto. 30 Aprile a. c." pentru cerculu de alegere alu Iclodului mare 'mi tienu de datorintia a notificá, cà mie unu astufeliu de Cerculariu nu 'mi-a sositu.

Dupa care primiti spressiunea distinsei mele reverintie, cu care sumu alu On. Redactiuni

plecatu servu
Ioanu Pápiriu Popu,
protopopu in Iclodulu mare".

D-lu protopopu in marea s'a ingrijire de a nu cadé fara vina in disgrati'a Episcopului seu, a trecutu cu vederea, cà in nr. 61 alu „Gazetei Transilv." nu a fostu vorba de o circulara pentru cerculu Iclodului, ci de-o circulara adresata tuturoru protopopiloru din dieces'a Gherlana. Acést'a resulta si din sensulu cuventului „circulara". Din partene trebue se tienemu cele publicate de adeveru, pêna ce nu voru fi desmintite formalu de càtra insusi Prea Santi'a S'a Episcopulu.

In càtu pentru parintele protopopu alu Iclodului-mare asteptamu, cá se ne dovedésca prin atitudinea s'a la viitórele alegeri, cà este consciu de datori'a s'a cá Romanu si cà respecta decisiunile conferentiei nationali. Acést'a inse nu se refere numai la persón'a s'a propria, ci si la intrebuintiarea influentiei sale morale, pentru cá nici unu Romanu din protopopiatulu seu se nu calce santiani a solidaritatii nóstre nationali! Candu este vorb'a, cá unu preotu romanu se 'si implinésca datori'a façia cu natiunea si decisiunile ei, in astfeliu de impregiurari, nu mai póte avé valóre pentru elu unu ordinu, care l'ar' constringe a lucrá in contra, nici chiaru candu acestu ordinu ar' veni dela Pap'a dela Rom'a!

Aradu, 18 Iuniu n. 1881.

On. D-le Redactoru! Dupa cum ati anunciatu intr'unu numeru alu „Gazetei", inteligenti'a romana din comitatulu Aradului si giuru a fostu convocata la o consultare in caus'a alegeriloru pe din'a de 15 Iuniu n. Trecêndu preste unele inconveniente ce s'au ivitu din caus'a nepunctualitatii celoru ce au convocatu consultarea, la 2 óre d. a. se adunara in sal'a cea mare a institutului nostru cam la 50 de persóne. Dupa aceea d-lu advocatu I. P. Desseanu, aretandu scopulu convenirei, dechiarà, cà la ordinea dilei avemu raportulu delegatiloru dela conferinti'a generala din Sibiiu. D-lu Dr. Oncu aratà resultatele conferintiei, pe care adunarea le primi de ale sale si esprimà delegatiloru sei multiumita pentru sacrificiele aduse.

Considerandu scurtimea timpului de-o parte, dér' mai alesu pressiunile, ce le facu poternicii dilei asupra alegêtoriloru si apoi demoralisarea, in care se framenta poporulu sedusu de càti trasi impinsi, prevediuti cu pene de multe feliuri, d-lu Desseanu propune se ne abtienemu mai bine dela alegeri, unde nu suntemu siguri de reusita. Propunerea fû primita cu sange turburatu, cà-ci era contraria la conclusele adunarei nationali din Sibiiu. Contra ei se redicara voci din multe parti si in fine se decise si se alesse unu comitetu nationalu din siépte membri in persónele dd. Ioanu P. Desseanu, Nicolau Philimonu, Moise Bocsianu, Dr. Nicolau Oncu, Iosifu Botto, Ioanu Belesiu si Ioanu Ciora, care comitetu indata va avé se aviseze din fiacare cercu electoralu pre càti-va fruntasi, cá se-'si aléga unu candidatu si se nisuiésca din tóte poterile a-i asigura reusit'a.

Comitetulu numitu apoi, indata dupa alegerile presente, va convocá o adunare generala a tuturoru alegêtoriloru si a celoru alalti romani din comitatu si giuru, in care adunare se va alege unu comitetu permanentu pentru tóte afacerile nóstre nationali. Va grigi adeca sè se inscria in listele electorali toti cei indreptatiti, pre acestia i-va numerá si i-va compará cu ceilalti alegêtori straini, va grigi apoi se dispara pressiunile domnesci asupra notariloru si a altoru functiunari, pasindu in casuri estreme pêna la forulu supremu pentru aperarea drepturiloru calcate. Comitetulu va organisá partid'a natiunala si la restaurarea dietei din 1884 va scóte astfeliu in totu loculu possibilu candidati nationali etc. etc. Dè domnedieu se fia de bunu auguru acestu inceputu modestu! Se sperézа celu mai frumosu resultatu, cà-ci poporatiunea comitatului nostru este patru din cinci parti romana, si mai asiá stâmu si in Bihoru si celelalte comitate marginasie cu Ardealulu.

Càtu e pentru alegerile presente, dupa scirea mea, candidati nationali avemu la Iosasiu pre d-lu C. Gurbanu, la Ienopole pre d-lu N. Philimon. In cestelalte cercuri se lupta pêna acumu, mai pêna la cutite, guvernamentalii cu independentii. Despre resultate la timpulu seu!

In legatura cu aceste Ve comunicu si imbucuratori'a scire, cà pentru espositiunea nationala dela Sibiiu s'a alesu unu comitetu de cinci insi, in persónele dd. I. Belesiu, Ios. Botto, V. Mangra, At. Tuducescu si G. Purcariu, care comitetu va aduná articlii originali romanesci de pe la noi si i-va transportá directe la scopulu loru. Dorimu, cá si aici se avemu succesu imbucuratoriu!

Iunior.

Din Comitatulu Fagarasiu, 14 Iuniu 1881.

Calatorindu astadi dupa amédi la 2 óre prin comun'a Vadu, am vediutu in strad'a principala la 100 ómeni adunati, cari precum aflasemu asteptau dupa unulu din candidatii dietali, cá se le desfasiure program'a s'a politica. M'a surprinsu impregiurarea, cum de politi'a locale nu a intredisu asemenea intrunire, din causa, cà in acésta comuna graséza versatulu nu numai intre copii, déra si intre ómeni mari. Si anume intr'o familia boerésca, ce numera la 40 de alegêtori, se afla unulu greu infectatu de acésta bóla, si acest'a cu unu altu membru totu in acea familia, care din urma cá cortesiu ar' fi initiatu acestu conventiculu in favórea candidatului de deputatu, cá adeca se participe la viitórele alegeri dietale in urbea Fagarasiu, prin ce prea usioru s'ar' lati acésta bóla contagiósa.

Dupa ce prin organele politice din caus'a bólei amentite scól'a locale s'a inchisu, óre nu ar' fi de lipsa in sensulu legiloru sanitarie, cá totu prin acele organe sè se intredica inscenarea unoru astufeliu de conventicule intre poporulu din Vadu, de óre-ce alegerile dietale si asia se voru poté indeplini si fara participarea Vadeniloru. Se astépta, cá organele politice se oprésca latirea acelei bóle nu numai in internulu comunei, ci cu atàtu mai vêrtosu latirea ei si in afara prin recrutarea de adicti si cortesi pentru cutare candidatu.

Unu alegêtoriu.

Pedepsirea abusuriloru la alegeri.

Credemu a fi de lipsa, cá se impartasimu cititoriloru nostri acei paragrafi ai noului codu penalu (Art. de lege V 1878) cari se referu la scutulu, celu ofere legea alegêtoriloru, pedepsindu aspru pe cei ce abuséza intr'unu modu séu altulu de dreptulu loru. Este necessariu, cá alegêtorii nostri se aiba in vedere dispositiunile legei in privinti'a acést'a, de-o parte spre a se feri de vr'unu escesu, de alta parte spre a supraveghiá portarea altora si a denuntiá abusurile, ce se comitu in asia mare mesura la alegerile dietali, cu deosebire façia de poporulu tieranu. Paragrafii cei mai insemnati ai numitei legi (A. de L. V 1878) sunt urmatorii:

§ 178. Celu ce impedeca cu puterea séu cu amenintiari pe unu alegêtoriu la alegerea unui deputatu dietalu, a unui functiunariu municipalu séu comunalu séu a unui primariu, a unui membru alu comissiunei municipale séu a unui representantu comunalu, se pedepsesce pentru delictu cu arestu pêna la 6 luni si cu-o amenda pêna la sum'a de 200 fl.

§ 185. Celu ce dà séu promite bani, ori ceva in valóre de bani, ori alte avantage, unui alegêtoriu séu cu scirea acestuia unei rudenii a lui, cu scopu, cá se voteze séu se nu voteze pentr'unu anumitu candidatu, séu cá sè se abstiena dela votare, se pedepsesce pentru delictu cu inchisóre pêna la 6 luni si cu amenda pêna la 1000 fl.

Totu acestei pedepse este supusu acelu alegĕtoriu, care primesce spre scopulu susu numitu bani ori alte avantage, ce i se oferu lui, séu cu scirea lui unei rude a s'a.

§ 186. Celu ce pentru scopulu amintitu in paragrafulu premergĕtoriu da séu primesce mancare si beutura, se pedepsesce cu arestu pêna la trei luni si amenda pêna la 500 florini.

§ 187. Acelu functiunariu publicu, care prin vreo fapta, ce se tiene de oficiulu seu, ori prin o promissiune, ce se refere la acestu oficiu, se incérca a indemná si a seduce pe alegĕtori, cá se voteze pentru séu contra unui anumitu candidatu, séu sè se abstiena dela votu, se pedepsesce cu arestu pêna la doi ani.

§ 188. Cei ce comitu unulu din crimele séu delictele numite in acestu capitulu, sunt a se pedepsi pe lênga inchisóre si cu perderea (temporara) a drepturiloru politice.

Oficiulu si 'lu perde numai acel'a, care pe timpulu comiterei crimei séu a delictului a ocupatu unu oficiu publicu.

Diverse.

(Societatea de lectura a studentiloru din Brasiovu.) Productiunea de Dumineca a acestei societati a fost cercetata de unu publicu numerosu si alesu din tóte classele societatii; secsulu frumosu inca a fost fórte bine representatu. S'a esecutatu urmatóri'a programa: 1. „Nóptea de véra", coru micstu de Vorobchievici, dirigeatu de d-nulu Neubner. 2. „Revolutiunea lui Tudoru Vladimirescu", discursu de Ales. Ios. Hodosiu, studentu de clas'a VIII gimnas. 3. „Hodja Murad, vizirulu Sultanului Ahmet", balada de V. Alesandri, declamata de C. Popovici, stud. de clas'a VII gimnas. 4. „Contra resboiului si pentru resboiu", controversa. Part. I, sustinuta de Ion Bogdan, studentu de class'a VII gimnas.; partea II de Vas. Saftu, studentu de clas'a VIII gimn.; conclusiunea de Ales. Orghidan, studentu de clasea III comerciala. 5. „Legende" de Wienawski si „Fantasia romana". de Wiest, esecutate pe violina de R. Baiulescu, studentu de clasa VIII gimnas. 6. „O nópte in Carpati", poesie de G. Cretieanu, declamata de Er. Blebea, studentu de clas'a III comerciala. 7. „Serenada" de Marschner, coru de barbati, dirigeatu de d-nulu Neubner.

Tinerii studenti, fia disu spre onórea societatii si a presiedintelui ei prof. Voin'a, au escelatu atâtu prin productiunile loru literarie, câtu si prin cele musicale. Tóte punctele programei au fost aplaudate. Ne-amu convinsu cu acést'a ocasiune cà societatea de lectura face progresse frumóse si amu dori numai cá productiunile de feliulu acest'a se nu fia pré rari. Productiunea s'a incheiatu printr'o calduróssa multiamire a d-lui directorului gimnasialu adresata publicului, pentru incuragiarea ce a dat'o tineriloru, prin numerós'a lui participare.

(Unu drapelu decoratu.) S'a acordatu „Steau'a Romaniei" drapelului batalionului 2 de venatori, pentru bravur'a si tenacitatea, ce a aretatu la ataculu si luarea redutei Grivitl'a Nr. 1, in diu'a de 30 Augustu 1877. In adeveru, batalionulu 2 de venatori in diu'a de 30 Augustu, a fost in capulu colónei, care avea de missiune a atacá redut'a Grivitiei (Nr. 1.) Acestu batalionu a inaintatu la 1-iulu atacu, fara a trage unu singuru focu, cu fasínele si instrumentele necesarie escaladarii redutei; respinsi inse de unu focu bine hranitu din partea inimicului, totusi elu s'a pututu intocmi cu restulu de ómeni, si au intreprinsu unu alu 2-lea atacu. Pierderile, ce a suferitu batalionulu 2 de venatori in acést'a di gloriósa, au fost de 5 oficiari si 281 soldati morti si raniti dintr'unu efectivu de 500 ómani, ceea ce probeaza o dovada netagaduita de bravur'a, cu care s'a purtatu.

(Promovare.) Tenerulu poetu d. Petru Dulfu si Emiliu Vajda obtienura dîlele aceste la facultatea filosofica a universitatii din Clusiu diplomele de dóctori „summa cum laude"; primulu din latin'a si filosofia si din limb'a si literatur'a romana, alu doilea din limb'a si literatur'a germana si maghiara. Le gratulamu si le dorimu multu succesu in viitoriu!

(Calea ferata Ploesci-Predealu) nu va fi pe deplinu restabilita, dice „L'Indépendance Roumaine," de câtu peste 20 de dile, de órace sunt numai 5-dile, de candu concessi'a reparatiuniloru, intre Comarnicu si Sinai'a s'a datu cu conditiunea, cá lini'a sè fia restabilita in 25 de dile.

(Bismark contra scrierei cu litere latine.) „Press'a de Frankfurtu" scrie: Unu amicu ne dete urmatóri'a scrisóre din cancelari'a principelui Bismark càtra unu editoru cunoscutu din Lipsca, care póte fi de unu interesu generalu: „Avendu in vedere scrierea adresata principelui Bismark, inapoindu-ve brosiur'a anexata, ve insciintiamu, cà conformu unoru dispositiuni generale este interdîsu a inaintá d-lui cancelaru de statu càrti in limba germana, scrise cu litere latine, de óra-ce lectur'a loru rapesce Esc. sale prea multu timpu. Berlin 24 Maiu 1881. Biuroulu specialu alu cancelarului de statu.

(Unu mire cu 7 mirese.) Dupa cum spunu foile indiane principele din Gondal va serbá in cursulu acestei luni cununi'a s'a insieptita, cununandu-se in 7 dîle consecutive cu 7 fete ale boeriloru sei (mirele este buddist), si fiacare mirésa va asistá a doua di la cununi'a barbatului seu cu alta concurenta. Pentru a nu destepta inse intre cele 7 mirese invidia, principele a facutu pentru tóte aceleasi haine si obiecte de podóba. Apartamentele loru au acelasi mobilieru. Nici una din mirese inse nu este mai mare de 15 ani. Va fi greu inse principelui de a incepe caletori'a nuntei cu câte-si 7 femeile de odata! „R. W."

(O violinista de siése ani.) Cetimu in „Roman." „In aceste din urma dîle a avutu onórea de a fi presentata Reginei o veritabila artista violinista de 6 ani si jumetate, d-ra Leonard Boucher. Acést'a copilitia artista esecuta operile cele mai dificile ale mariloru maiestri de musica, cu o facilitate si o esactitate estraordinaria. M. S. Regin'a a fost asia de incantata de mic'a artista, cà a luat'o sub protectiunea s'a si a aprobatu organisarea unui concertu pentru beneficiulu ei cu concursulu mai multoru amatori distinsi, sub directiunea pianistului Curtii. Concertulu va avé locu in sal'a Ateneului. Program'a va fi fórte variata.

Revista bibliografica.

Din poesiele lui Andreiu Muresianu. Editiunea II (amplificata). Editur'a erediloru auctorului. Sibiiu, tipariulu tipografiei archidiecesane 1881. — Se póte procurá deadreptulu din tipografi'a archidiecesana. Esemplariulu brosiuratu cu 1 fl. 50 cr. cu porto postalu 1 fl. 60 cr.; legatu 2 fl. cu porto postalu 2 fl. 10 cr., legatura de lucsu cu foile aurite 2 fl. 50 cr. cu porto postalu 2 fl. 60 cr. Vendietoriloru 10% rabatu.

„La Alma". Povesci noue pentru copii, de Constanti'a de Dunca-Schiau. Sibiiu, Tipariulu tipografiei archidiecesane 1881.

In epistol'a, prin care dedica povestile „La Alma" dómnei Sofia N. Crezzulescu, consórtei representantelui romanu la Rom'a, distins'a autóre dîce, cà lips'a de càrti romanesci de lectura pentru copii a indemnat'o se scrie acele povesci, menite de a desteptá in copilu gustulu la cetire; de modelu si-a alesu pe marele povestitoriu modernu danesulu Andersen. „La Alma" contiene siépte povesci frumóse, instructive si scrise intr'o limba romanésca eleganta si armoniósa. Recomendamu acést'a carte, ce costa numai 50 cr. v. a., tuturoru mameloru romane, cá fórte folositória pentru educarea copiiloru si desteptarea placerei loru pentru lectur'a romana.

„Economi'a rurala" séu agricultur'a, crescerea animaleloru de casa, conducerea economiei si contabilitatea economica, legumaritulu, cultur'a floriloru, pomaritulu, cultur'a vieiloru, stuparitulu, cultur'a vermiloru de matase, crescerea arboriloru si cultur'a paduriloru cu unu adausu din industri'a agricola, compusu in usulu scóleloru si alu agricultoriloru de Stefanu Popu, profesoru de economi'a rurala la facultatea teologica si la institutulu pedagogicu din Blasiu, membru alu comissiunei scolastice archidiecesane, membru ordinariu alu associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu si alu reuniunei stupariloru din Carnioli'a cu 142 ilustratiuni intercalate in tecstu. Blasiu 1881, Tipografi'a seminariului gr. cat.

Acestu opu 8° mare, 334 pag. este de mare pretiu pentru poporulu nostru; elu servesce economiloru romani de indreptariu si de isvoru de instructiune folositória, ear' pentru invetiatori de pe la sate si tinerii scolari, cari se dedica agriculturei, este unu manualu fórte necessariu. Autorului 'i premerge unu bunu numé, ce si l'a càstigatu prin scrierile sale economice. — Pretiulu unui esemplariu brosiuratu 2 fl. ear' a unui esempl. legatu 2 fl. 30 cr.

„A Román (oláh) Nemzet Római Eredete és nyelvének latinságárol." Válaszul Dr. Réthy László ur és elvtársainak. Arad 1881. Gyulai Istvan nyomása. — Acestu tractatu e scrisu de Dionisiu Pascutiu, advocatu in Buteni (Butyin), comitatulu Aradu, si este unu respunsu nemeritu la atacurile lui Rhehty asupra originei si limbei romane. Pretiulu unui esemplaru 40 cr. Acést'a scriere se póte procurá dela autoru séu dela d. protopop. din Buteni.

„Alexandri Vazul müködése" a román irodalom terén — Sub titlulu acést'a a aparutu de curêndu in tipografi'a lui Stein din Clusiu o disertatiune, scrisa de Petru Dulfu, cu ocasiunea promovarei sale la gradulu de doctoru in filosofia. 8° mare 132 pag. Pretiulu 1 fl. 30 cr. Se póte procura dela autorulu (Clusiu, universitate) precum si dela librarii din Clusiu, Ioanu Stein si Iosifu Demjén.

„Arion" séu culegere de canturi nationale spre intrebuintiarea tinerimei de ambe secse. Culese si arangiate de Ioanu Dariu, invetiatoriu la scól'a primara din Satulungu. Brasiovu, editur'a si tipariulu tipografiei Löw, Gerula & Comp. 1881. Pretiulu 30 cr. — Acést'a culegere de poesii este un'a din cele mai bune si complete din câte esiste si contiene si multe cânturi noue.

„Sacrificiu pentru Sacrificiu", Romanu originalu, de Iuliu I. Rosca. Se póte procurá dela librari'a I. E. Tieranu in Oravit'a. Tipariulu tipografiei „Löw, Gerula & Comp." 1881.

Convocare.

Onorabilii alegĕtori de partid'a nationala din colegiulu electoralu Abrudu-Rosia, suntu invitati a se presentá Dumineca in 26 Iuniu anulu curente dupa amédi la 3 óre in siedinti'a clubului natiunalu, ce se va tiené in Casin'a romana din Abrudu, spre a primi raportulu delegatiloru despre resultatulu conferintii electorale tienute in 12, 13 si 14 Maiu anului curentu in Sibiiu.

Abrudu, in 15 Iuniu 1881.

A. Filipu,
Presiedintele clubului.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 21 Iuniu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.40	Imprumutulu cu premiu ung.	123.50
Imprumutulu cailoru ferate ungare	134 —	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	113.75
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	91.15	Rent'a de harthia aust.	76 85
dto. (II-a emissiune)	111.—	„ de argintu „	77.65
dto. (III-a emissiune)	96.25	„ de auru „	94.—
Bonuri rurale ungare	98.50	Losurile din 1860	132.30
dto. cu cl. de sortare	97.75	Actiunile bancei austr.-ungare	824.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	97.50	„ bancei de creditu ungare	353.—
dto. cu cl. de sortare	97.50	„ bancei de creditu austriace	353.10
Bonuri rurale transilvane	97.50	Argintulu	—.—
„ croato-slav.	98 50	Galbini imperatesci	5.50
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	96.—	Napoleond'ori	9 30½
		Marci 100 imp. germ.	57 10
		Londr'a	117.10

Cursulu de Bucuresci

dela 6/18 Iuniu 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Oct.	90.—	91.—
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	99.½	100.½
8% Oblig. domeniale 1871	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	104.—	105.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	106.—	107.—
7% „ „ urbane	idem	103.½	104.½
8% Imprum. municipalu	idem	108.—	109.—
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei)	1 Maiu 1 Nov.	225.—	235.—
Losuri municipale (20 lei)	cu premie	28.—	29.—
Act. Bancei Nationale rom.	1 Ian. 1 Iul.	14.00	14.50
Auru contra argintu		½	1.—
Auru contra bilete hipotec.		½	1.—
Auru contra bil. de Banca nat		½	1.—
Florini Val. Austr.		2.15	2.16

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.